

3. Ghennadij Korban: Meni cikava posada ministra obrony [Electronic resource]. – Access mode: www.ukrinform.ua/ukr/news/gennadiy_korban_meni_tsikava_posada_ministra_oboroni_2048417
4. Gennadiy Korban Ya ne derzhus' za etot kabinet [Electronic resource]. – Access mode: www.hromadske.tv/politics/gennadii-korban-ya-ne-derzhus-za-etot-kabinet/
5. Gusev D.V., Matveychev O.A., Khazeev R.R., Chernyakov S. Yu. Ushi mashut oslom. Sovremennoe sotsial'noe programmirovaniye. – M. Alex J Bakster Croup, 2002. – 200 s.
6. Nardep Boris Filatov stal na koleno pered uchastnikami mitinga v Dnepropetrovske [Electronic resource]. – Access mode: <http://ru.tsn.ua/politika/nardep-boris-filatov-stal-na-koleno-pered-uchastnikami-mitinga-v-dnepropetrovske-417969.html>
7. Malkin E., Suchkov E. «Politicheskie tekhnologii». – M.: Russkaya panorama, 2006. – 680 s.
8. Filatov o «regionalakh»: Kogda strana visela na voloske, my namerenno ne trogali etu merzost' [Electronic resource]. – Access mode: http://censor.net.ua/news/334869/filatov_o_regionalah_kogda_strana_visela_na_voloske_my_namerenno_ne_trogali_etu_merzost
9. Forpost sdan — forpost prinyat. Kakoy budet Dnepropetrovshchina bez Igorya Kolomoyskogo [Electronic resource]. – Access mode: <http://focus.ua/country/327587/>

Клячин А. К., кандидат политических наук, доцент кафедры политологии ДНУ имени Олеса Гончара (Днепропетровск, Украина), E-mail: vvvvvvv2002@ukr.net

Потенциальные акценты в тематике местных выборов в Днепропетровске (2015 год)

Аннотация. Описанные два основных политических группы в Днепропетровске. Анализируются их позиции и ресурсы которые могут быть использованы в рамках избирательной кампании в ходе местных выборов 2015 года. определяются потенциальные «месседжи» в рамках предвыборных кампаний и направления критики

Ключевые слова: местные выборы, политические партии, предвыборная агитация, предвыборная стратегия, политическая конкуренция.

Klyachin A., PhD in politology, associate professor of the Department of politology Oles Honchar Dnipropetrovsk National University (Dnepropetrovsk, Ukraine), E-mail: vvvvvvv2002@ukr.net

Potential accents in the category of local elections in Dnepropetrovsk (2015)

Abstracts. Are the two main political groups in Dnipropetrovsk. Analyzed their position and resources that can be used as part of the campaign in the local elections of 2015. determined potential «the message» within the framework of election campaigns and directions criticism.

Key words: local elections, political parties, campaigning, election strategy, political competition.

УДК 323:321

Третяк О. А.

доктор політичних наук, доцент
професор кафедри політології ДНУ імені Олеса Гончара
(Дніпропетровськ, Україна), E-mail: visnukDNU@i.ua

ПУБЛІЧНА СФЕРА ПОЛІТИКИ ТА ДЕМОКРАТИЧНИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС: ПАРАМЕТРИ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ ДЕМАРКАЦІЇ

Анотація. Вивчаються особливості розвитку процесуальних й інституційних складників сучасної демократії, які впливають на перспективи розбудови публічної сфери політики. Оцінено значення медіа-середовища для розширення кількості акторів демократичного комунікаційного процесу. Характеризується роль демократичної держави як чинника демонстрації принципів регулювання переговорного процесу в рамках взаємодії політичних сил.

Ключові слова: політичний процес, демократія, медіаструктура, публічна сфера політики, концептуальна демаркація

Постановка проблеми у загальному вигляді

Поява публічної сфери у соціально-філософській традиції в античні часи та її відродження у Новий час, концептуалізація в період сучасності проходили низку етапів, які зумовлювали трансформацію змісту публічної сфери. Для мислителів античності публічна сфера була природним середовищем функціонування соціуму, основою політичної діяльності. Основним здобутком філософської теорії античності у дослідженнях публічної сфери слід вважати поєднання соціального та політичного змістів значення публічної сфери. Ця конститутивна єдність зумовила розвиток концепту та явища публічної сфери у процесуальному контексті демократії.

Огляд згадувань публічної сфери у соціально-філософських побудовах минулого дає змогу зрозуміти, що публічна сфера була концептом, який виступав допоміжною ланкою у побудові цілісних та системних поглядів на суспільство, державу і правління. Водночас згадування публічної сфери більшої частини філософських джерел є контекстним. При цьому основи політико-філософського й політико-емпіричного розгляду публічної сфери розкривають інституційний зміст публічності. Публічність у політиці – це і політичне, і соціальне, і індивідуальне, і колективне одночасно. Це спосіб життя людини як окремої особи, спосіб стимулювання і виразу її якостей у її ставленні до інших людей. Звідси виникає потреба у розмежуванні чинників політичного процесу й контрфактичних можливостей публічного висловлювання політичних позицій.

Останні публікації, на які спирається автор

Державно-владні аспекти політичної публічності розкривали А. В. Атанєсян [1], Ч. Барнард [2], Н. Ю. Беляєва [3], Д. Бідл [4], Г. Брерман [5], Н. І. Бухарін [6], Р. В. Войтович [7]. Поряд з цим, проблема потребує розробки саме у напрямі роз'єднання наявних елементів предметної площини публічної сфери політики й процесуального виміру сучасної демократії. Концептуальна демаркація має сприяти встановленню впливу інституційної та конструктивістської парадигм у визначенні динамічної і статичної складових публічної сфери політики.

Основний зміст статті

Конституювання публічності як сфери спільного, загального у суспільному бутті є важливою рисою та наслідком політико-філософських розробок цієї проблематики. Нарощування філософських знань та рефлексій щодо публічної сфери, забезпечило багаторазове та досить повне відображення публічного у побуті, місцевості, у суспільній діяльності. Формування соціальної філософії, як особливого напрямку досліджень, сформувало ідейний спадок, який, у свою чергу, зумовив появу загальнокультурних стереотипів щодо публічності та публічної сфери. Констатація атрибутивності публічної сфери стосовно демократії та громадянського суспільства слугує фундаментальним підґрунтям для політологічного теоретичного дослідження. Комунікативна прагматика, як підґрунтя всебічної розробки концепції публічної сфери забезпечила розробку публічної сфери категорійно-поняттєвим апаратом та пов'язала публічність і публічну сферу з етико-нормативним підґрунтям людства, індустріальної та постіндустріальної доби. Комунікативна теорія сучасності у розгляді публічної сфери конкретизує її значення в межах функціонування сучасного суспільства. В методологічному плані, надаючи центрального значення проблемі комунікації та розробці спільності, комунікативна теорія наближає до посилки стосовно змісту публічної сфери у даний сучасний період розвитку людства та його політичної сфери.

Розробка політичної сфери сучасними політичними науками засвідчила, з одного боку, наявність багатоманітних підходів, з іншого, – засвідчила тенденцію до методологічного синтезу емпіричних біхевіористським чином орієнтованих методик та парадигм новітніх синтетичних практик наукового дослідження. Розвиток американської та європейської політичної науки кінця XX та початку XXI століття йде шляхом фіксації емпіричних проявів публічної сфери, шляхом опису політичних практик публічного комуніціювання, а також наслідків функціонування

публічної сфери для політичної системи. Істотним напрямком у межах сучасних політологічних досліджень публічної сфери політики є співвідношення публічної сфери та медіасфери, які за нової технологічної доби перебувають у дуже складних взаєминах. В цілому слід підсумувати, що як у межах соціально-гуманітарних досліджень, так і в межах суто політичних наук публічна сфера політики демократичного суспільства отримує статус поєднуючого концепту та явища, дає змогу обґрунтувати комунікативний та спілкувальний образ політики у межах сферного підходу, в якому мають шанс реалізуватися прадавні сенси та інтенції античної політики як сфери обговорень та колегіального вирішення спільних питань.

Сферний підхід в інтерпретації Л. Семашка [8] пропонує альтернативний відносно пануючих у науці парадигм спосіб об'єднання сукупностей фактів соціальної реальності (в даному випадку – у межах теоретичного конструкту публічної сфери). Він надає методологічну основу для бачення публічності, публічного простору, публічної активності політичних суб'єктів/інститутів і тематично політичних публічних проявів як окремого виміру політичного світу.

Зазначений вимір доповнює системне бачення політики, дозволяє сформулювати взаємозв'язки між політичними фактами та продуктами політичної ідеосфери, які не знайшли місця у функціональній будові системного бачення. Публічна сфера політики як конструкт і явище, на думку автора, покликана одночасно виокремити «нові» політичні взаємодії і предствляє у новому світлі «старі» політичні явища. Наприклад, явище політичної комунікації набуває значення публічної репрезентації.

Водночас у теоретико-методологічному пошуці на предметному полі політичної публічності виникає потреба в інвентаризації змістових частин публічної сфери політики, що потребує застосування структурно-функціонального підходу. Разом з тим, структура та функції компонентів публічної сфери політики визначаються як специфічні статусні ролі у публічному політичному середовищі (структурні елементи), а також напрямки їх реального впливу на політичну дійсність. Це створює умови для проведення концептуальної демаркації як роз'єднання політичного процесу та публічної сфери політики як площини потенційної реалізації домагань значущості учасників комунікативного процесу.

Розуміння багатоманітності суб'єктів медіапростору і різних векторів їх розвитку призводить до думки про те, що вихідні декларативні умови зовнішнього демократичного процесу не є достатньою умовою для формування публічної сфери. Остання є, вочевидь, наступним кроком, ознакою поглиблення демократичного розвитку. Також розвиток плюралізму й індивідуалізму сам по собі не став основою якісних медіа, пов'язаних з соціальними групами і ідеологічним політичним представництвом. Це теж свідчить, що морально-етичні вимоги до медіаскладової публічної сфери не є авторитетом для стихійного розвитку медіаструктури, позбавленої державної опіки.

Поряд з зусиллями, спрямованими постулюваннями негативного образу медіакомпоненту публічної сфери політики в сучасних перехідних державах у сучасних дослідженнях наявна тенденція пропозицій конкретних дій і рекомендацій у межах виправлення всієї системи та окремих її елементів. Одним з таких елементів, згідно з українським аналітиком Сергієм Дацюком, є політика новин у державі. Диференціація інформаційних потоків за їх якістю, спрямованістю є позитивною ознакою трансформації діяльності ЗМІ. Водночас певні пропозиції іноді виглядають утопічними, незважаючи на те, що вони базуються на політико-технологічних і аналітичних (прагматичних) посиланнях. «2) Створення публічної новинної політики. Початок формування публічної новинної політики мас-медіа в Україні як перспективної сфери гуманітарних технологій (створення публічного простору новин як елемент створення сфери публічної політики). Нова новинна політика в державі є елементом формування публічної політики. Завдання – 1) просування терміна «новинна політика» до риторики політиків, аналітиків та журналістів; 2) пе-

реконати всі новинні агентства, канали і кампанії оголосити свою новинну політику (до будь-якої значущого події, напередодні президентських виборів, парламентських і т. д.) і залучити групи інтересів до процесу впливу на формування новинної політики в державі; 3) створення єдиної новинної політики (вироблення етичного кодексу ньюз-мейкера, платформи-угоди між ньюз-мейкерами, як висвітлювати політику тощо): створення концептуальної бази для висвітлення виборчих кампаній у новинах – новини відображають тільки публічні дії кандидатів, дають коментарі всіх сторін (включаючи політичних суперників) і так далі» [9].

ЗМІ, як засоби поширення інформації, так чи інакше констатують свою позицію відносно поширення новин. Це проявляється у стилі подання інформації, використання джерел, посиланні на джерела. Водночас держава на сьогодні не є потужним гравцем на ринку пропозицій новин. Тому у межах процесів передавання й споживання інформації необхідною є структуризація стану гравців. «Політичні партії повинні оголосити свою позицію щодо новинної політики в державі», – стверджує С. Дацюк [9]. Визначення основних напрямків інформаційної політики в умовах конкурентного політичного середовища, звичайно, є важливим кроком до модернізації цього середовища.

Але виникає питання, хто повинен ініціювати подібні зміни на концептуальному, теоретичному, програмному і, головне, на рівні практичного впровадження. Адміністрування в цій сфері, навіть на початковому етапі, може поставити під сумнів свободу слова і попередню структуру передавання інформації, яка є звичною. Згідно з С. Дацюком, його дієвим засобом є «3) Зміна структури та змісту новин у рамках нової новинної політики. Нова новинна політика – глобалізація новин, омолодження змісту новин, деофіцізація новин, позитивізація новин, креативне формування державної стратегії, експансія новин за межі країни» [9].

Водночас практичне бачення перетворення інформаційного середовища через виконання певних технологічних дій говорить про наявність стратегічних варіантів розвитку становища медіа як компонента публічної сфери. Імовірнісний характер подібних пропозицій не повинен, на думку автора, приховувати й зменшувати потенціал подібних рекомендацій, оскільки їх реальне впровадження є питанням політичної волі основних центрів прийняття політичних рішень у державі. Згідно з С. Дацюком, його реалізацію мають забезпечувати певна послідовність кроків, зокрема, «1. Провокаційна стаття в газеті про те, що таке новина, про новинну виробництво в країні, про новинну політику держави і новинну політику ЗМІ... 2. Створення бази даних про ньюз-мейкерів у країні. 3. Консультації з ньюз-мейкерами, корпораціями, політичними партіями, державними інститутами і політично активними громадянами про те, що б вони хотіли обговорити (етап глобальних консультацій у рамках створення публічної новинної політики). 4. Внутрішні попередні семінари, планування та розробка тем для обговорення. До глобальних консультацій у рамках підготовки до обговорення по темі нової новинної політики запрошуються ньюз-мейкери, приватні корпорації, політичні партії, державні інститути, що мають відношення до ЗМІ» [9]. Таким чином, теоретико-методологічний зміст окреслення медіакомпоненту публічної сфери політики розкривається в таких параметрах, як негативна констатація медіа в межах публічної сфери політики перехідного суспільства.

Також виявлення окремих чинників, які детермінують діяльність ЗМІ, в обох випадках класифікація стану медіа проводиться засобом розмежування з ідеально-типичним станом, запропонованим у межах політичної теорії. Водночас однобічні спроби трансформувати медіаструктуру хоча би в окремих її аспектах можуть наштовхуватися на нерозуміння з боку основних гравців. Що може означати або брак інновацій, або різкі одномоментні зміни, які дестабілізують ситуацію і знову ж призведуть до поштовху в напрямку розбудови демократичної публічної сфери політики.

Особливим аспектом розвитку медіа як частини сучасної публічної сфери політики є розвиток політичних і соціальних мереж, в яких громадяни знаходять можливість спілкуватися, відстоювати свої позиції і на умовах анонімності оцінювати поточну соціальну і політичну ситуацію. Водночас розвиток новітніх комунікаційних систем не призводить до формування справжньої публічної сфери, оскільки політичні суб'єкти намагаються використати його у своїх цілях. За визначенням І. Ейдмана, робота сучасних політичних мереж вказує на неповагу політичних суб'єктів до пересічних споживачів [10]. Це демонструє демаркацію політико-процесуального (цілеспрямованого) та публічно-потенційного вимірів демократії. Діалогічність інформаційної культури мереж, навпаки, передбачає рівноправність користувачів, вільну участь їх в обговоренні та прийнятті рішень, висунення лідерів і авторитетів. Авторитарна мережева активність політиків справді може сприйматися користувачами тільки як нав'язливий політичний спам.

Сутність політичних і соціальних Інтернет-мереж полягає у технічній можливості публікування думок кожного окремого індивіда. Водночас через брак самодіяльних і регулярних виступів у мережах політичні сили намагаються організувати їх з метою розширення свого впливу та успіху на виборах. На протигагу цій тенденції пропонується концепція мережевої партії, або громадської організації, яка буде будуватися не як частина вже існуючої партії, а як нова політична сила на основі користувачів всесвітньої мережі.

Потреби аудиторії, як одного з компонентів публічної сфери, реалізується через інтерактивність засобів масової інформації та альтернативу з традиційними ЗМІ у формі Інтернету. Разом з тим, як держава так і інституалізована громадськість стикається з великою кількістю атомарних індивідуальних гравців, і це збільшує строкатість змістовного наповнення публічної сфери як сукупності інформаційних повідомлень. Тим не менш, вказані процеси є позитивною тенденцією, оскільки виражають вигляд і форму публічної сфери на тривалий і перспективний період.

Концептуальна демаркація відображає складну сукупність вимог до демократичної системи засобів масової комунікації. Вони повинні допомагати громадянам виявляти їхній інтереси; підсилювати секційну солідарність і сприяти функціонуванню організацій, необхідних для ефективного представлення колективних інтересів. Одночасно, з політико-процесуальної точки зору, вони мають підтримувати постійне спостереження за урядом і центрами влади; забезпечувати ресурси для захисту і вираження слабких і неорганізованих інтересів. «Крім того, ця система повинна створювати умови для формування угоди або компромісу на рівні суспільства в цілому, який буде заснований на врахуванні специфіки, а не на домінуванні. Це може бути реалізоване за допомогою встановлення ядра або центральної системи громадського мовлення. Це ядро повинне бути пов'язане з секторами приватних підприємств, соціального ринку, професійним і громадським секторами масової комунікації. Останні будуть підсилювати функціонування громадського мовлення, як відкритої системи діалогу, і служити додатковим імпульсом колективної традиції громадянського суспільства. Говорячи коротко, запропонована схема являє собою адаптацію до сучасного контексту історичної ідилії Хабермаса», - вказує Дж. Курран [11].

Таким чином, в межах сучасної демократії відбувається сполучення технологічних новацій та новацій в ідейній сфері політичної активності. Усунення великих масових партій та посилення їх строкатості їх ідеологічних платформ, зумовлює формування справжньої постмодерністської дискурсивної сфери, в якій кожен вислів набуває значення для всього суспільства.

Разом з тим, демократична держава як гнучкий гравець і учасник публічної сфери, виступає інститутом, який стабілізує публічну сферу, оскільки багато висловлювань і повідомлень стосуються держави як стабільної структури і демократична держава може бути міцним агрегатом публічної сфери та політичної системи навіть в умовах розпорощення громадянського суспільства.

Висновки

Аналіз взаємодії держави та громадськості в межах публічної сфери з точки зору інституційної теорії дає змогу встановити, що концепт держави є дещо розмитим в сучасних умовах. Держава, з одного боку, є постачальником публічних послуг і вплив громадськості на державні органи і органи місцевого самоврядування спрямовані на поліпшення цих послуг. Разом з тим, у контексті розмежування, держава через технологічні інновації дедалі частіше передає свої функції приватним, недержавним та корпоративним структурам, що відбиває її усунення від тотального контролю над суспільством.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

1. Атанесян А. В. Обоснование в политических решениях: Автореф. дис. ... канд. полит. наук: 23.00.01 [Текст] / А. В. Атанесян // Ереванский гос. ун-т. – Ереван, 2001. – 22с.
2. Barnard Ch. The Functions of the Executive [Text] . Cambridge, Mass., 1968. –356 p.
3. Беляева Н. Ю. Публичная политика в России: теория и практика. Формирование научных школ [Электронный ресурс] / Н. Ю.Беляева. – Режим доступа: www.open.kg/ru/publicpolicy/belyaeva_ppinrussia (дата звернення 20.06.2015) – Назва з екрана.
4. Biddle D. Human Aspects of Management [Text] / D. Biddle, R. Evenden. – W.: Columbia University Press, 1980. – 256 p.
5. Brerman G. The Reasons of Rules. Constitutional Political Economy. [Text] / G. Brerman, J. Buchanan. – Cambridge Univ. Press, 1985. – 255 p.
6. Бухарин Н. И. Демократическое правовое государство и гражданское общество в странах Центрально-Восточной Европы [Текст] / Н. И. Бухарин, Н. И. Довженко и др. / РАН; Институт международных экономических и политических исследований. – М.: Наука, 2005. – 182с.
7. Войтович Р. В. Вплив глобалізації на систему державного управління: автореф. дис. ... д-ра наук з держ. упр.: 25.00.02 [Текст] / Р. В. Войтович; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 2009. – 36 с.
8. Семашко Л. М. Сферный подход: философия, демократия, рынок, человек: Методология, концепция, проектировки [Текст] / Л. М. Семашко. – СПб., 1992. – 368с.
9. Дацюк С. Согласие [Электронный ресурс] / С. Дацюк. – Режим доступа: www.uis.kiev.ua/~_хуз/accordance.html (дата звернення 20.06.2015) – Назва з екрана.
10. Эйдман И. Сетевая демократия и политические социально-сетевые движения [Электронный ресурс] / И. Эйдман. – Режим доступа: <http://forum-msk.org/material/politic/712087.html> (дата звернення 20.06.2015) – Назва з екрана.
11. Курран Дж. Медиа и демократия: переосмысление / Дж.Курран – [Электронный ресурс] / Дж.Курран. – Режим доступа: www.i-u.ru/biblio/archive/hrest_pr/08.aspx (дата звернення 20.06.2015) – Назва з екрана.

REFERENCES:

1. Atanesyan A. V. Obosnovanye v polytycheskyx reshennyax (Justification in political decisions): Avtoref. dys. ... kand. poly`t. nauk: 23.00.01. – Erevansky`j gos. un-t. – Erevan, 2001. – 22s.
2. Barnard Ch. The Functions of the Executive. – Cambridge, Mass., 1968. – 356 p.
3. Belyaeva N.Yu.Publychnaya polytyka v Rossyy: teoryya y praktyka. Formyrovanye nauchnyx shkol. (Public Policy in Russia: Theory and Practice) [Electronic resource]. / N.Yu. Belyaeva. – Access mode: www.open.kg/ru/publicpolicy/belyaeva_ppinrussia (Accessed 20 July 2015)
4. Biddle D., Evenden R. Human Aspects of Management. – W. :Columbia University Press, 1980. – 256 r.
5. Brerman G. Buchanan J. The Reasons of Rules. Constitutional Political Economy. – Cambridge Univ. Press, 1985. – 255 r.
6. Buxaryn N. Y., Dovzhenko N. Y. y` dr. Demokratycheskoe pravovoe gosudarstvo y grazhdanskoe obshhestvo v stranax Centralno-Vostochnoj Evropy (Democratic legal state and civil society in the countries of Central and Eastern Europe). – M. : Nauka, 2005. – 182s.
7. Vojtovych R. V. Vplyv globalizaciyi na systemu derzhavnogo upravlinnya (Impact of globalization on the system of public administration): avtoref. dys. ... d-ra nauk z derzh. upr.: 25.00.02; Nacz. akad. derzh. upr. pry` Prezy`dentovi Ukrayiny`. – K., 2009. – 36 s.
8. Semashko L. M. Sfernyj podxod: fylosofyya, demokratiya, rynok, chelovek: Metodologiya, koncepcyya, proektyrovky` (Sphere Approach: Philosophy, Democracy, Market,

People: methodology, concept, the design). — SPb., 1992. — 368s.

9. Dacyuk S. Soglyasye (Consent) [Electronic resource]. — Access mode: www.uis.kiev.ua/~_xyz/accordance.html (Accessed 20 July 2015)

10. Ejdmán Y. Setevaya demokratiya y polytycheskie sotsyalno-setevye dvizheniya (Political democracy and socio-Networking motion) [Electronic resource]. — Access mode: <http://forum-msk.org/material/politic/712087.html> (Accessed 20 July 2015)

11. Kurran Dzh. Medya y demokratiya: pereosmyslenye (Media and Democracy: Rethinking) [Electronic resource]. — Access mode: www.i-u.ru/biblio/archive/hrest_pr/08.aspx (Accessed 20 July 2015)

Третьяк А. А., доктор политических наук, доцент, профессор кафедры политологии ДНУ имени Олеса Гончара (Днепропетровск, Украина), E-mail: visnukDNU@i.ua

Публичная сфера политики и демократического политического процесса: параметры концептуальной демаркации

***Аннотация.** Изучаются особенности развития процессуальных и институциональных составляющих современной демократии, которые влияют на перспективы развития публичной сферы политики. Оценено значение медиа-среды для расширения количества актеров демократического коммуникационного процесса. Характеризуется роль демократического государства как фактора демонстрации принципов регулирования переговорного процесса в рамках взаимодействия политических сил.*

***Ключевые слова:** политический процесс, демократия, медиаструктурах, публичная сфера политики, концептуальная демаркация*

Tretjak O., doctor in philosophical sciences, docent, professor of the Department of philosophical sciences Oles Honchar Dnipropetrovsk National University (Dnepropetrovsk, Ukraine), E-mail: visnukDNU@i.ua

Public sphere of politics and democratic political process: conceptual parameters of demarcation

***Abstract.** The emergence of the term of public sphere in social and philosophical tradition in ancient times and its revival in modern times, during the conceptualization of modernity were a number of steps that have shaped the transformation of the content of the public sphere. For ancient thinkers public sphere was a natural environment of the society functioning, the foundation of political activity. The main achievement of the ancient philosophical theory in research of the public sphere should be considered a combination of social and political meanings mentioned public sphere. This constitutive unity led to the development of the concept and phenomenon of the public sphere in the procedural context of democracy.*

Overview of mentions of the public sphere of social and philosophical constructs of the past enables to understand that the public sphere was a concept that served auxiliary element in building a holistic and systemic view of society, the state and government. However, references to the public sphere most of the sources are philosophical context. This political-philosophical foundations and empirical consideration of political and public spheres reveal the contents of institutional publicity. Publicity in politics - it's both political and social, and individual and collective at the same time. It is a way of life of an individual and a way to stimulate the expression of his qualities in its relation to other people. Hence the need for differentiating factors of the political process and opportunities for public expression counterfactual political positions appears.

Constituting of the publicity as the sphere of common social life in general is an important feature and the result of political and philosophical developments of this issue. Enlargement of the philosophical knowledge and reflections on the public sphere, provided multiple and very full display of the public in art, in social activities. Formation of social philosophy as a special area of research, formed the ideological legacy, which, in turn, led to the emergence of comprehensive publicity and stereotypes about the public sphere.

The specified dimension complements the system vision of politics, allows us to formulate the relationship between facts of the political and the political ideosphere products that have not found a place in the functional structure of the system vision. Public sphere of politics as a construct and phenomenon, according to the author, is designed to simultaneously distinguish the «new» political interaction and represent in a new light «old» political phenomenon. For example, the phenomenon of political communication becomes important public representation.

At the same time theoretical and methodological searching on the object of public political field

there is a need of substantial parts inventory of substantial public sphere of politics requiring the use of structural-functional approach. However, the structure and function of the components of public sphere of politics are defined as specific status role in the political environment (structural elements) and the direction of their real impact on political reality. This creates conditions for demarcation of both conceptual separation of the political process and public sphere of politics as the plane of the potential of implementation of communicative process participants' importance claims.

Also the specific factors identification that determine the media activity, in both cases classification state media carried a means of differentiation from ideal-typical condition as proposed within political theory. However, unilateral attempts to transform mediastructure at least in some respects it may encounter on lack of understanding of the major players. That can mean either a lack of innovation or sharp short-term changes that destabilize the situation and again lead to a push towards building a democratic public sphere of politics.

A special aspect of the media as part of the current public sphere of politics is the development of political and social networks, in which citizens are able to communicate, to defend their positions and on condition of anonymity to assess the current social and political situation. However, the development of new communication systems does not lead to the formation of a genuine public sphere as political actors are trying to use it for their own purposes.

Key words: *political process, democracy, mediastructure, public sphere of politics, conceptual demarcation*

УДК 327

Микитчук Н. М.

кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних відносин ДНУ ім. О. Гончара
(Дніпропетровськ, Україна), E-mail: visnukDNU@i.ua

ВЗАЄМОВПЛИВ УКРАЇНСЬКО-КАЗАХСТАНСЬКИХ ТА РОСІЙСЬКО-КАЗАХСТАНСЬКИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ МІЖНАРОДНОЇ СИСТЕМИ

Анотація. *Проаналізовано особливості розвитку російсько-казахстанських і українсько-казахстанських відносин у 2014-2015 рр., з'ясовано їх взаємовплив в умовах трансформації міжнародної системи. Визначено можливості політичної підтримки та економічної взаємовигоди на пострадянському просторі між Україною та Казахстаном.*

Ключові слова: *українсько-казахстанські відносини, російсько-казахстанські відносини, взаємовплив, підтримка, інтереси.*

Україна в умовах кризи політичних, економічних, енергетичних відносин з РФ у 2014-2015 рр. змушена шукати на пострадянському просторі політичну підтримку, ринки збуту продукції. Однією із найважливіших проблем сучасної зовнішньої політики та енергетичної безпеки України є пошук альтернативних джерел та шляхів енергопостачань. Пострадянський простір не однорідний. Відносно самостійну позицію щодо агресивної політики РФ має Казахстан, враховуючи лідерські політичні та економічні позиції в регіоні, наявність значних енергетичних запасів, особистий авторитет Президента Нурсултана Назарбаєва.

Водночас Казахстан має власні мотиви підтримувати Україну. Аналітики виділяють причини, через які Астані варто враховувати можливість агресії Росії: значна частка російськомовного населення та російської діаспори (близько 27%, переважно на півночі і сході країни, вздовж кордону з Росією, частка слов'янського населення перевищує 50% в більшості адміністративних районів Північно-Казахстанської, Кустанайської і Акмолинської областей, у прикордонних районах Східно-Казахстанської і Павлодарської областей, особливо у містах); відмова на початку 1990-х рр. від ядерного арсеналу та відсутність членства в НАТО; розташування на території Казахстану найбільшого на пострадянському просторі космодрому «Байконур» [13].